

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת
זהבה גלאון
אילן גילאון
עיסאווי פריג'
מיכל רוזין
תמר זנדברג

501/20/פ

הצעת חוק נישואין וגירושין, התשע"ה–2015

פרק א': נישואין

סימן א': נישואין לפי בחירה

1. הזכות להינשא (א) כל אדם זכאי להינשא ולהקים משפחה.
(ב) הזכות להינשא תכובד ללא כל הפליה, ולא תוגבל אלא בחוק, שנועד לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש.
2. בחירת נישואין דתיים או אזרחיים, על פי בחירת בני הזוג:
(1) נישואין דתיים ייערכו על פי כללי הקהילה הדתית העורכת אותם, בכפוף להוראות חוק זה (להלן – נישואין דתיים);
(2) נישואין אזרחיים ייערכו על פי הוראות חוק זה (להלן – נישואין אזרחיים).

סימן ב': הוראות כלליות לעניין נישואין

3. מניעת נישואין (א) לא יינשא אדם אלא לפי חוק זה.
(ב) לא יינשא אדם אם הוא נשוי לאדם אחר, זולת אם ניתן לו היתר נישואין כדין.
(ג) לא יינשא אדם לבן זוג שהוא הורה, הורה של הורה, צאצאו או אחיו, בין בקרבת דם ובין בקרבה משפטית.

4. הודעה בידי רשם (א) בעת הרישום לנישואין, רשם הנישואין ימסור לבני הזוג דברי הסבר לנישאים על פי נוסח שייקבע בתקנות ויסביר לבני הזוג את האמור בהם בשפה המובנת להם.

(ב) דברי ההסבר לנישאים יכללו, בין היתר, את העניינים המפורטים להלן:

(1) ההשלכות המשפטיות של דרך הנישואין בה בחרו, לרבות ביחס למסלול הגירושין;

(2) מהותו של הסכם יחסי ממון וההסדר החל בהיעדר הסכם שכזה.

5. תקנות שר המשפטים, בהתייעצות עם השר לשירותי דת, יקבע תקנות לביצוע הליכי רישום הנישואין לפי חוק זה.

6. תעודת נישואין בסמוך לאחר עריכת הנישואין, יוציא הרשם תעודת נישואין שתכלול פרטים כפי שייקבע בתקנות.

סימן ג': נישואין דתיים

7. נישואין דתיים (א) עריכת נישואין דתיים תהיה בסמכות רשמי הנישואין של הקהילות או העדות הדתיות (בחוק זה – הקהילה הדתית), ובלבד שהקהילה הדתית מקיימת מסגרת המאפשרת את התרת הנישואין על פי כללי אותה קהילה ונכללת בתוספת הראשונה או השנייה לחוק זה; השר לשירותי דת, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להוסיף לתוספת הראשונה ולתוספת השנייה, אך לא לגרוע מהן.

(ב) השר לשירותי דת ימנה רשם נישואין ראשי לכל קהילה דתית.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לגבי הקהילות הדתיות המנויות בתוספת השנייה, יראו את הסמכות הדתית העליונה של כל קהילה כרשם הנישואין הראשי שלה.

(ד) רשם הנישואין הראשי ימנה את רשמי הנישואין של קהילתו הדתית ויפקח על מילוי סמכויותיהם לפי חוק זה; רשימת רשמי הנישואין תפורסם ברשומות.

(ה) לרשם נישואין ימונה רק מי שמוסמך לערוך נישואין על פי כללי קהילתו הדתית.

סימן ד': נישואין אזרחיים

8. נישואין אזרחיים עריכת נישואין אזרחיים תהיה בסמכות רשמי הנישואין האזרחיים.

9. מינוי רשם (א) שר המשפטים ימנה רשם נישואין אזרחיים ראשי.

- (ב) רשם הנישואין הראשי ימנה רשמי נישואין אזרחיים ויפקח על מילוי סמכויותיהם לפי חוק זה; רשימת רשמי הנישואין תפורסם ברשומות.
- (ג) שר המשפטים יקבע בתקנות את התנאים להסמכת אדם לרשם נישואין אזרחי.
10. סמכות ייחודית לבית משפט לענייני משפחה
- על אף האמור בכל דין, לבית משפט לענייני משפחה הסמכות הייחודית לדון בענייני נישואין אזרחיים, בהתאם להוראות חוק זה.

פרק ב': גירושין

סימן א': קביעת מסלול גירושין

11. עריכת גירושין
- (א) גירושין בין בני זוג שנישאו בנישואין דתיים יהיו על פי כללי הדין הדתי שלפיו נערכו הנישואין; גירושין בין בני זוג שנישאו בנישואין אזרחיים יהיו לפי הוראות חוק זה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יוכלו בני הזוג לבחור במסגרת גירושין אחרת מזו בה נערכו הנישואין, בהסכמה בכתב של שני בני הזוג.
12. נישואין שנערכו מחוץ לישראל
- (א) גירושין של בני זוג, שרישומם בישראל כנישואים מבוסס על נישואין שנערכו מחוץ לישראל, ייערכו על פי הוראות סימן ג' בפרק זה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בהסכמה בכתב של בני הזוג שניתנה בסמוך למועד הגירושין, ייערכו הגירושין על פי הדין הדתי החל על בני הזוג.

סימן ב': גירושין דתיים

13. סמכות ייחודית לדון בגירושין דתיים
- לבתי הדין של הקהילות הדתיות, שבמסגרתן נערכו הנישואין הדתיים (בחוק זה – בתי הדין), סמכות ייחודית לדון בהתרת נישואין אלה לפי הדין הדתי, בהתאם לאמור בסעיף 11.
14. צו גירושין דתי
- בית הדין שבמסגרתו נערכו הנישואין הדתיים, ייתן את פסק הגירושין הדתי, המקובל במסגרת קהילתו הדתית, על פי הכללים הנוהגים באותה קהילה ועל פי הוראות כל דין החלות עליו.

סימן ג': גירושין אזרחיים

15. סמכות לדון בגירושין אזרחיים
- על אף האמור בכל דין, לבית המשפט לענייני משפחה (בחוק זה – בית המשפט), סמכות ייחודית לדון בגירושין אזרחיים, בהתאם לאמור בסעיף 11.
16. צו גירושין
- (א) בית המשפט ייתן צו גירושין בהסכמת שני בני הזוג או לפי בקשת אחד מהם, ובלבד שחלפו שישה חודשים מיום הגשת הבקשה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי ליתן צו גירושין טרם חלפו שישה חודשים, מטעמים שיירשמו.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי לעכב את מתן הצו לגירושין אם שוכנע כי הדבר דרוש לשם הסדרת עניין מהעניינים הנובעים מהנישואין והגירושין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), נישאו בני הזוג בנישואין דתיים ואחד מבני הזוג מבקש להתיר את הנישואין גם מבחינה דתית, רשאי בית המשפט, לבקשת בן הזוג, לעכב את מתן הצו לגירושין עד לקבלת התרת הנישואין הדתית.

17. הדין החל בגירושי בני זוג שנישאו מחוץ לישראל

(א) נערכו הנישואין מחוץ לישראל, ידון בית המשפט במתן צו גירושין לפי סדר ההעדפה המפורט להלן:

(1) הדין האישי החל במקום מושבם המשותף של בני הזוג;

(2) הדין האישי החל במקום מושבם המשותף של בני הזוג לפני הגעתם לישראל;

(3) הדין האישי החל בארץ אזרחותם המשותפת של בני הזוג;

(4) הדין האישי החל במקום עריכת הנישואין, כל עוד לא חלים על פיו דינים שונים על כל אחד מבני הזוג.

(ב) באין דין החל לפי סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לדון לפי הדין במקום מושבו של אחד מבני הזוג, כפי שייראה לו צודק בנסיבות העניין.

סימן ד': הוראות כלליות

18. מועד הגירושין

צו הגירושין יירשם במשרד הפנים ובני הזוג ייחשבו כגרושים החל ממועד מתן הצו.

19. פקיד הרישום

בית משפט או בית הדין, לפי העניין, יעביר העתק מצו הגירושין לפקיד הרישום במינהל האוכלוסין.

פרק ג': עניינים הנובעים מנישואין וגירושין

20. עניינים הנובעים מנישואין וגירושין

בעניינים הנובעים מנישואין או גירושין אזרחיים, לא תהיה תחולה להוראות הדין האישי החל על בני הזוג; על אף האמור בכל דין, הסמכות הייחודית לדון בעניינים אלה תהיה מסורה לבית המשפט לענייני משפחה.

21. עניינים הנובעים מנישואין וגירושין דתיים

אין באמור בסעיף 20 לחוק זה כדי לשנות את הדין או את סמכויות הדיון בעניינים הנובעים מנישואין או גירושין דתיים.

פרק ד': הוראות מעבר

- תחולה 22. הוראות חוק זה לא יחולו על ענייני נישואין וגירושין שהחלו לדון בהם לפני מועד כניסתו לתוקף.
- הוראת מעבר 23. נישואין אזרחיים שנערכו לפני תחילתו של חוק זה, בהתאם לדיני מדינה זרה, דינם כנישואין אזרחיים לפי חוק זה.
- ביצוע ותקנות 24. השר לשירותי דת ושר המשפטים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים למנות רשמי נישואין ולהתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו של חוק זה, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
- תחילה 25. תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו.

פרק ה': תיקונים עקיפים

26. תיקון חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953¹ – (נישואין וגירושין) בתי דין רבניים (נישואין וגירושין)
- (1) במקום סעיף 1 יבוא:
- "שיפוט בענייני נישואין וגירושין 1. לבתי הדין הרבניים תהא סמכות שיפוט בענייני נישואין וגירושין בישראל בכפוף להוראות חוק הנישואין והגירושין, התשע"ג-2013";
- (2) בסעיף 2, אחרי "נישואין" יבוא "דתיים", ואחרי "גירושין" יבוא "דתיים";
- (3) בסעיף 3, אחרי "בין יהודים" יבוא "כאמור בסעיף 1";
- (4) בסעיף 4, בסופו יבוא "ובלבד שבני הזוג נישאו בנישואין דתיים בבית דין רבני או שהסכימו שניהם בכתב כי השיפוט יהא נתון לבית הדין הרבני."
27. תיקון חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), התשי"ט-1959² – דיני המשפחה (מזונות)
- (1) בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), אדם שנישא בנישואין אזרחיים, חיובי המזונות שיחולו עליו ייקבעו לפי הוראות חוק זה ולא לפי דינו האישי."
- (2) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 165.
² ס"ח התשי"ט, עמ' 72.

"(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), מי שנישא בנישואין אזרחיים, חב במזונות ילדיו מנישואין אלה לפי הוראות חוק זה ולא לפי הוראות הדין האישי החל עליו.";

(3) במקום סעיף 3א יבוא:

"מזונות 3א. הוריו של קטין חייבים במזונותיו בשיעור יחסי ת להכנסותיהם מכל מקור שהוא, בהתחשב, בין היתר, קטין בחלוקת ההחזקה והטיפול בקטין."

28. ביטול חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית) התשכ"ט-1969³ – בטל.

תוספת ראשונה

קהילות ועדות דתיות

1. הקהילה היהודית האורתודוקסית;
2. הקהילה היהודית המסורתית;
3. הקהילה היהודית הרפורמית;
4. העדה המוסלמית;
5. העדה הדרוזית;

תוספת שנייה

עדות דתיות נוצריות

1. העדה המזרחית (אורתודוקסית);
2. העדה הלטינית (קתולית);
3. העדה הגריגוריאנית-הארמנית;
4. העדה הארמנית (קתולית);
5. העדה הסורית (קתולית);
6. העדה הכשדית (אוניאטית);

³ ס"ח התשכ"ט, עמ' 248.

7. העדה היונית-הקתולית, מלכיתית;

8. העדה המרונית;

9. העדה הסורית-אורתודוקסית.

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק א' – נישואין

סימן א': הזכות להינשא

סעיפים 1-2

הזכות להינשא היא אחת מזכויות היסוד הבסיסיות ביותר שעל חברה מתוקנת להבטיח לכל תושביה, ללא כל הפליה. במדינת ישראל היום, זכות זו אינה מובטחת לכל אדם. קיימות קבוצות גדולות אשר המצב המשפטי הקיים אינו מאפשר להן להינשא בישראל. זאת ועוד, זוגות רבים נאלצים להינשא בדרך אשר נוגדת את צו מצפונם.

הצעת החוק לא באה לבטל את ההסדרים הקיימים כיום, אלא להוסיף עליהם. מי שיבחר להינשא בדרך הנהוגה היום, יוכל להמשיך ולעשות זאת. הצעת חוק זו באה להבטיח כי כל אדם בישראל יוכל להינשא בישראל על פי אמונתו וצו מצפונם.

סימן ב': הוראות כלליות לעניין נישואין

סעיפים 3-4

סעיפים אלו קובעים הוראות כלליות לעניין אופן ביצוע הליך הרישום לנישואין, אשר יחולו כמקשה אחת על כל סוגי הנישואין שיתבצעו בישראל.

סעיף 3 עוסק בתנאי סף אשר על בני הזוג המתחתנים לעמוד בהם, לעניין גילם, מעמדם האישי והקרבה המשפחתית ביניהם.

סעיף 4 בא ליתן מענה לעובדה כי זוגות רבים מבצעים היום את טקסי הנישואין שלהם, בלי שקיבלו כל מידע אודות ההשלכות המשפטיות של הטקס אותו בחרו לבצע. התוצאה היא שזוגות רבים נישאים בלי לדעת מהם הכללים המשפטיים ביחס למסגרת הנישואין ובלי שיהיו מודעים לכך שקיימת לפי חוק האפשרות לקבוע כללים חלופיים או כללי עזר בהסכסם ובכך להימנע מרוב הבעיות המתעוררות בעת הליכי גירושין ופירוד בין בני זוג. יש לציין כי כבר היום קיימת חובה על המדינה ליתן לזוגות נישאים את המידע האמור בסעיף 3.

סעיפים 5-6

מטרת סעיפים 5 ו-6 היא ליצור הליך אחיד לביצוע רישום נישואין שיתבצעו בישראל, ללא כל הבחנה הנובעת מסוג הנישואין שנבחר על ידי בני הזוג.

סימן ג': נישואין דתיים

סעיף 7

פרק זה מסדיר את אפשרותו של זוג להינשא בטקס נישואין דתי במסגרת קהילה דתית, המוכרת בחוק, על פי בחירתו. "קהילה דתית" מוכרת לצורך החוק, משמעה קהילה דתית אשר לה מסגרת המאפשרת גם להינשא וגם להתיר את הנישואין. עריכת הנישואין תיעשה על ידי רשמי נישואין מורשים מטעם הקהילות הדתיות המוכרות ועל פעילותם יפקח רשם הנישואין הראשי.

סימן ד': נישואין אזרחיים

סעיפים 8-10

מטרת סימן ד' לחוק היא לקבוע את המסגרת והסמכות לקיומם של נישואין אזרחיים בישראל. סעיפים 8-10 קובעים כי סמכות השיפוט הייחודית לדון בכל עניין הנוגע לנישואין האזרחיים או הנובע מהם תימסר לבית המשפט לענייני משפחה. מטרת קביעה זו היא למנוע מצבים בהם זוגות שבחרו להינשא בדרך אזרחית מוצאים עצמם, במקרה של גירושין, כפופים לבתי הדין הדתיים.

פרק ב' – גירושין

סימן א': מסלולי הגירושין

סעיף 11

לפי סעיף זה, הגירושין, ככלל, יהיו על פי הדרך בה בחרו בני הזוג להינשא. מטרתו של הסעיף, לאור רוח החוק, לא לבטל את דרך הנישואין הקיימת היום, אלא להוסיף עליה. יחד עם זאת, נשמרת לבני הזוג, בהסכמה בכתב, הזכות להחליט על גירושין בדרך אחרת.

סעיף 12

כיוון שברוב המדינות, הנישואין המוכרים הם הנישואין האזרחיים, סעיף 12 קובע כי דרך הגירושין לגבי בני זוג שנישאו מחוץ לארץ תהא אזרחית, אלא אם כן הסכימו בני הזוג אחרת. הסעיף בא ליצור ודאות לגבי דרך הגירושין.

סימן ב': גירושין דתיים

סעיף 13

הסעיף קובע כי עריכת נישואין במסגרת בתי הדין של הקהילות הדתיות מקנה סמכות ייחודית לבתי הדין הללו לדון בהתרת אותם נישואין. למעשה, חופש הבחירה מיושם בשלב הנישואין, ומשהחליטו בני הזוג על דרך הנישואין הרי שהביעו במשתמע את רצונם בהתרת נישואין אלה באותה מסגרת אשר ערכה אותם.

סעיף 14

הסעיף מתייחס לעניין הדין המהותי החל בבתי הדין הדתיים, משנקבעה הסמכות לדון במתן צו גירושין. בית הדין ידון ויפסוק בהתאם לכללים הנהוגים של אותה קהילה דתית ובהתאם להוראות כל דין מחייב. המצב המתואר לעיל אינו שונה מהמצב הקיים היום, מאחר וגירושין נדונים על פי הדין האישי.

סימן ג': גירושין אזרחיים

סעיף 15

סעיף זה מעניק לבית המשפט לענייני משפחה סמכות ייחודית לדון בגירושין אזרחיים. סעיף זה בא למנוע מצב בו גירושין אזרחיים יידונו בערכאות דתיות, מה שעשוי להביא לקונפליקט בין הוראות הדין הדתי והאזרחי, וכן נוגד את רצונם של בני זוג שבחרו בדרך גירושין אזרחית.

סעיף 16

סעיף זה בא לקבוע את עילות הגירושין בגירושין אזרחיים. הוראות הסעיף משקפות את התפיסה, שאין צורך בהוכחת אשמה או קיום הסכמה של שני בני הזוג, על מנת להתיר את הנישואין. עם זאת, בית המשפט יהא רשאי לעכב מתן צו גירושין בנסיבות בהן הוא סבור כי יהיה בכך כדי לסייע לפתרון עניין מהעניינים הכרוכים בהליך הגירושין. כמו כן, יהא בית המשפט רשאי לעכב מתן צו הגירושין, כאשר המבקש הוא בן זוג המונע מבן זוגו, המעוניין בכך, התרת נישואין דתית. הוראה זו באה למנוע מצב בו בן זוג יזכה בהתרת נישואין אזרחית בעוד הוא מעגן את בן זוגו דתית. בנוסף, הסעיף קובע, כי יש להמתין

שישה חודשים לכל הפחות ממועד הגשת בקשת הגירושין ועד מתן צו הגירושין. הוראה זו באה להבטיח שיקול דעת וגמירות דעת מצד הצדדים בהליך הגירושין, ובפרט כאשר להליך זה השלכות על טובתם של ילדים קטינים. עם זאת, בית משפט רשאי לחרוג מכלל זה, מטעמים מיוחדים שיירשמו. חריג זה נועד לשמש במצבים מיוחדים בהם אין מקום לעכב את הגירושין, כגון אלימות במשפחה.

סעיף 17

סעיף זה מבקש לקבוע כללי ברירת דין ברורים למקרה של נישואין שנערכו מחוץ לישראל, כדי למנוע חוסר בהירות והתדיינות סבוכות בשאלה זו. סעיף זה מעגן את ההסדר שהיה קבוע עד כה בסעיף 5 לחוק התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית), התשכ"ט-1969, לגבי בני זוג שהם בני דתות שונות. לפיכך, חוק זה מתייטר ומוצע לבטלו.

סימן ד': הוראות כלליות

סעיפים 18-19

בדומה לצווים אחרים אשר ניתנים על ידי בית המשפט, צו הגירושין נכנס לתוקף החל מהמועד בו ניתן על ידי בית המשפט ולא במועד הרישום. ההיגיון העומד ביסוד הוראה זו הוא מניעת מצבים בהם עקב בעיות טכניות או אי-יכולת לרשום את צו הגירושין, לא ייכנסו לתוקף הוראות אחרות בפסק דין או בחוק אשר מותנות באקט הגירושין (כגון, מועד איזון המשאבים בין הצדדים, מזונות, פינוי מדור, זכויות הקיימות בחוק למשפחות חד-הוריות וכיוצא באלו).

פרק ג' – עניינים הנובעים מנישואין וגירושין

סעיפים 20-21

מטרת פרק זה להסדיר מסגרת אזרחית שתדון בעניינים הנובעים מנישואין וגירושין אזרחיים או מנישואין וגירושין דתיים, שלא הוסדרו עד לחקיקת חוק זה. העניינים הנובעים מנישואין וגירושין כוללים, בין השאר, החזקת ילדים, מזונות והסדרי רכוש בין בני הזוג.

אין בכוונת סימן זה לפגוע בהסדרים שהיו קיימים ביחס לנישואין או לגירושין דתיים, שנערכו במסגרת בתי הדין הדתיים ערב חקיקת חוק זה או שייערכו במסגרת סמכויות בתי הדין גם לאחר חקיקת חוק זה.

על פי הצעת החוק, בכל מקרה בו אין סמכות חוקית אחרת המסדירה את העניינים הנובעים מנישואין וגירושין (בשונה מסמכות לערוך את עצם הליך הנישואין או הגירושין), תהיה הסמכות הבלעדית לבתי המשפט לענייני משפחה. במקרה של נישואין או גירושין אזרחיים לא תהיה תחולה לדין האישי (הדין הדתי) של בני הזוג, אלא יחולו הוראות החוק האזרחיות הקיימות היום.

פרק ד' – כללי

סימן א': הוראות מעבר

סעיפים 22-25

הוראות המעבר בהצעת חוק זו נועדו להשוות את מצבם של זוגות שנישאו בטרם כניסתו של החוק לתוקפו, לזוגות שנישאו לאחר חקיקת החוק. על אף האמור, כדי למנוע אי ודאות משפטית, מוצע לקבוע כי על זוגות שכבר החלו להתדיין בטרם חקיקת החוק ימשיך לחול הדין שחל ערב חקיקתו.

כיוון שחלק מהמסגרות המופקדות על נושא נישואין וגירושין הן באחריות המשרד לשירותי דת, בעוד חלקן באחריות משרד המשפטים, נקבע כי שני השרים יחד יהיו ממונים על חוק זה.

סימן ב': תיקונים עקיפים

סעיף 26

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג–1953, מתייחס למצב משפטי שבו קיימת רק דרך אחת להינשא ולהתגרש בישראל. עם הרחבת אפשרויות הבחירה בחוק זה יש לתקן את החוק, כך שיתאים לאפשרויות החדשות.

סעיף 27

החוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), התשי"ט–1959, מתייחס למצב המשפטי שבו קיימת רק דרך דין תורה כדרך להינשא ולהתגרש בישראל וכפועל יוצא מכך מחיל, בסעיפים 2(א) ו-3(א), את הדין האישי, שהוא דין דתי, על המתדיינים בענייני מזונות. לאור הרחבת אפשרויות הבחירה, הן לגבי דרך הנישואין והגירושין והן לגבי הערכאה שתדון בעניין המזונות, מוצע ליצור, בתוך כל אחד מסעיפים אלו, מסלול התדיינות בנושא המזונות שאינו מתנהל על פי הדין האישי, אלא על פי ההוראות האזרחיות הרלוונטיות.

סעיף 28

חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית), התשכ"ט–1969, נועד לקבוע את הערכאה הדתית שתדון בעניינים של בני זוג בני דתות או עדות שונות. עם מתן אפשרות לבני זוג להינשא בנישואין אזרחיים בישראל והסדרת התחום, ניתן לבטל חוק זה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חברת הכנסת זהבה גלאון וקבוצת חברי הכנסת (פ/106/17), על ידי חבר הכנסת אופיר פינס-פז (פ/2208/17), על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/236/18); הוסרה מסדר היום ביום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009), על ידי חברי הכנסת ניצן הורוביץ ואילן גילאון (פ/1827/18); (פ/2671/18), על ידי חבר הכנסת אופיר פינס-פז (פ/1837/18); הוסרה מסדר היום ביום כ"ו בטבת התש"ע (12 בינואר 2010), ועל ידי חברת הכנסת זהבה גלאון וקבוצת חברי הכנסת (פ/3246/18).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת שלמה מולה וקבוצת חברי הכנסת (פ/3245/18); הוסרה מסדר היום ביום כ"ה בתמוז התשע"א (27 ביולי 2011) ועל ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/3566/18); הוסרה מסדר היום ביום כ"ד באייר התשע"ב (16 במאי 2012), ועל שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/778/19) ועל ידי חבר הכנסת דב חנין וקבוצת חברי הכנסת (פ/1003/19).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב באייר התשע"ה – 11.5.15